

Ghadir Khumm

© dielli.net

“O ti i dërguar! Komunikoje atë që t'u zbrit prej Zotit tënd, e nëse nuk e bën në tërësi komunikimin, atëherë nuk e ke kryer detyrën. Allahu të garanton mbrojtjen prej njerëzve”.
Maide, 67

“Sot e përsosa për ju fenë tuaj, plotësova ndaj jush dhuntinë Time, zgjodha për ju Islamin fe”
Maide, 3

Falënderimi qoftë për Allahun, zotërueshin e botëve, I cili gjendet në mirësi e bujari ndaj neve duke na udhëzuar në rrugën e drejtë dhe I cili dhuron çdo të mbarë dhe lumturi me qëllim që robërit e Tij të bëhen prej të sinqertëve. Çdo kush që i mbështetet Atij, do t'i mjaftojë vetëm Ai dhe Ai do ta mbrojë atë prej shejtanëve. Çdo kush që e kthen fytyrën prej rrugës së Tij, do të poshtërohet dhe do të përbuzet.

Përshëndetja dhe mëshira qoftë mbi të Dërguarin e Tij, që është dërguar si mëshirë për botët, si ndihmës i atyre që mbështeten dhe prijës i besimtarëve.

Përshëndetja dhe mëshira qofshin edhe mbi Ehli Bejin e pastër dhe të dëlirë, që janë pishtarët e udhëzimit dhe që janë quajtur si anija shpëtuese, pozitat e të cilëve janë më të larta prej të gjithë njerëzve.

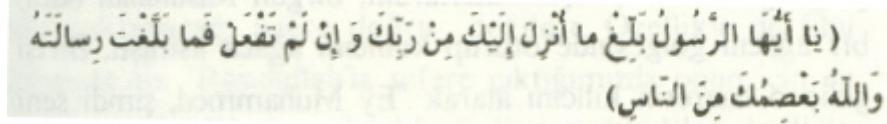
I lutem Allahut ta udhëzojë Ummetin e Muhamedit. Derisa të bëhet Ummeti më i mbarë dhe derisa të gjithë njerëzit të tubohen nën flamurin e udhëzimit të Hz Mehdiut (a.f.). “Edhe nëse nuk e pëlqejnë jobesimtarët, Allahu do ta plotësojë dritën e Tij”.

“Ti je vetëm ai që e tërheq vërejtjen, çdo popull e ka udhëzuesin” (Rad, 7)

Cdo vit, me arritjen e datës 18 Dhul Hixhxheh, në shpirtin dhe zemrat e myslimanëve ngjallet kujtimi i një ngjarjeje të pavdekshme, ngjarje e cila ndodhi mbas Haxhit Lamtumirës të Hz Resulullahut (s.a.a.) në një vend të quajtur Gadir Hum. Gadiri ishte një kënetë, në rrugën ne mes Mekes dhe Medines, ku karvanët e udhëtareve ndaleshin për të pushuar. Por, atë ditë pranë kësaj kënete, ndodhi ajo ngjarje e madhe.

Ishte orët a para të ditës së enjte dhe Hz Resulullahut (s.a.a.) ishte duke u kthyer nga Haxhi i tij i fundit. Në çdo anë dëgjohej zëri i udhëtareve te karvanit dhe hingëllima e kuajve dhe deveve. Por, në mes te kësaj zhurme, fytyra e ndritur e Hz Resulullahut (s.a.a.) tregonte se ai ishte thelluar në mendime dhe sikur ishte në pritje të një ngjarje te madhe. Kur karvani arriti ne Gadır Hum, vendi ku irakianët, egjiptianet dhe popujt tjerë duhej të ndaheshin nga njëri-tjetri, Hz Resulullahut (s.a.a.) ndjeu prezencën e ngrohtë të Xhibrilit (a.s.), engjëllit te shpalljes, i cili erdhi me një mesazh të ndritur nga ana e Allahut, dhe iu drejtua Hz Resulullahut (s.a.a.) duke i thënë:

O Muhammed, Allahu tē dërgon selamin dhe tē shpall këtë:

“O ti i dërguar! Komunikoje atë që t'u zbrit prej Zotit tënd, e nëse nuk e bën në tërësi komunikimin, atëherë nuk e ke kryer detyrën. Allahu tē garanton mbrojtjen prej njerëzve”. (Maide, 67)

Shumë dijetar të Ehli Sunnetit kanë pranuar se ky ajetështë shpallur në Gadir Hum me rastin e emërimit të Hz Aliut (a.s.) si kalif, dhe në lidhje me këtë çështje kanë transmetuar hadithe, vërtetësia e të cilëve eshtë vërtetuar sipas kriterieve të saktësisë së hadithit. Ja disa burime të Ehli Sunnetit që kanë të bëjnë me këtë çështje:

- 1-Hafëz Ebu Naimi në librin “Nuzul-ul Kitab”
- 2-Imam Vahidi në librin “Esbab-un Nuzul”, faqe 150
- 3-Imam Ebu Is-hak Sa’lebi në tefsirin “El Kebir”
- 4-Hakim Haskani në librin “Shevahid-ut Tenzil li kavai-it tefzil”, v.1, f.187
- 5-Xhelaleddin Sujuti, në tefsirin “Durr-ul Mensur”, v.3, f.117
- 6-Fahru Razi në tefsirin “El Kebir”, v.12, f. 50
- 7-Muhammed Rashid Riza, në tefsirin “El Menar”, v.2, f.86
- 8-Ibni Asakir në librin “Tarihi Dimeshk”, v.2, f.86
- 9-Shevkanji në librin “Feth-ul kadir”, v.2, f60
- 10-Ibni Talha Shafi në librin “Metalib-ul Seul”, v.1, f.44
- 11-Ibni Sabbag Maliki në librin “Fusul-ul Muhimme”, f.25
- 12-Kunduzi Hanefi në librin “Jenabi-ul Mevedde”, f.120
- 13-Shehristani në librin “El Milelu Ven Nihel”, v.1, f.163
- 14-Ibni Xherir Taberi në “Kitab-ul Vilajet”
- 15-Ibni Said Sexhistani në “Kitab-ul Vilajet”
- 16-Bedruddin Hanefiu në “Umdat-ul Kari fi sherh-il Buhari”, v.8, f.584
- 17-Abdul Vahhab Buhari në “Tefsir-ul Kur'an”
- 18-Alusi në “Ruh-ul Meani”, v.2, f.384
- 19-Hamvini në librin “Faraid-us Simtejn”, v.1, f.185
- 20-Allame Sejjis Siddik Hasan Hani në “Fet-hul Bejan fi Mekasid-il Kur'an”, v.3, f.63

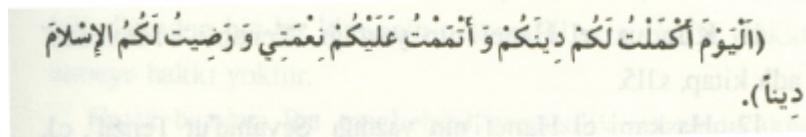
Ajeti i lartpërmendor na tregon në mënyrë të qartë se misioni i të Dërguarit (s.a.a.) eshtë duke përfunduar, por te populli duhet të arrijë një e vërtetë. Kjo e vërtetë eshtë aq e rëndësishme, sa që nuk eshtë e mundur përkryerja e fesë pa të. Hz Resulullah (s.a.a.), i cili ndiente një barë të rëndë mbi supe, u bë gati që njerëzve t'i parashtroj një çështje të rëndësishme. Pastaj, tha që të kthehen ata të cilët kanë ecur përpara dhe ata te cilët kanë mbetur mbrapa karvanit, dhe t'i bashkohen turmës së njerëzve para tij. Pas disa minutave të gjithë u mblodhën rrëth kënetës Gadir Hum dhe me padurim prisnin që të kuptionin se pse Hz Resulullah (s.a.a.) i ka ndalur të gjithë këta njerëz në këtë shkretëtirë? Menjëherë nga samarët e deveve ndërtuan një mimber (foltore) për Hz Resulullahun (s.a.a.), i cili u ngjit mbi të dhe duke u drejtuar përafërsisht njëqind mijë sahabeve të pasionuar tha:

“Ndoshta, pas këtij viti nuk do t’ju shoh më përsëri. Është afër koha e dërgimit të ftesës nga ana e të dërguarit të Allahut dhe të pranimit të saj nga ana ime.”

Hx Resulullahu (s.a.a.) e thirri Hz Aliun (a.s.) që të shkojë pranë tij. Më pas ia ngriti dorën dhe tha:

“Ai që më pranon si udhëheqës (mevla), edhe Aliu është udhëheqësi i tij. O Allah, duaje atë, i cili e do Aliun. Kush bëhet armiku i Aliut, Ti bëhu armiku i tij. Ndihmoje atë i cili e ndihmon Aliun. Braktise atë që e braktis Aliun dhe kudo që të shkojë, le të jetë e vërteta me të”

Pastaj, e hoqi kapelën prej kokës së tij dhe e vendosi në kokën e Hz Aliut (a.s.) dhe i përgatiti një vend (çadër) të veçantë. Pastaj, dha urdhër që të vijnë sahabet në grupe dhe të mëdhenjtë e Kurejshëve dhe Ensarëve për ta përshëndetur Hz Aliun (a.s.) me titullin “Emirel Muminun” (Udhëheqësi i besimtarëve). Dhe, të gjithë sahabet duke filluar prej Ebu Bekrit dhe Ymerit, ia uruan të gjithë. Madje, Ebu Bekri dhe Ymeri i thanë: “Të lumtë o djali i Ebu Talibit që u bëre udhëheqësi i ynë dhe i të gjithë besimtarëve”. Mbasi që përfundoi ceremonia e urimit, Hz Resulullahu (s.a.a.) tha se u shpall ajeti:

“Sot e përsosa për ju fenë tuaj, plotësova ndaj jush dhuntinë Time, zgjodha për ju Islamin fe”(Maide, 3)

Mbas emërimit të Hz Aliut (a.s.) si Imam dhe mbas shpalljes së ajetit përkryerjen e fesë, Hz Resulullahu (s.a.a.) deklaroi:

“Falënderimi qoftë për Allahun që e përsosi fenë, plotësoi dhuntinë dhe mbas misionit tim tregoi kënaqësi për caktimin e Ali ibni Ebu Talibit si Imam.”

Sipas disa haditheve, Hz Resulullahu (s.a.a.) e bëri komunikimin në këtë mënyrë:

“Më erdhi Xhebraili nga ana e Allahut dhe më urdhëroi që të gjithë të bardhave dhe të zezave t’i bëjë shpalljen e Ali ibni Ebu Talibit si vëlla e trashëgimtar timin dhe si kalif dhe Imam mbas meje. Unë kërkova nga Xhebraili që Allahu të më kursejë nga kjo shpallje, sepse të paktë janë të devotshmit ndërsa të shumtë janë ata që do të më mundojnë dheurrejnë për shkak të marrëdhënies sime familjare me Aliun. Nëse doni, mund të tregojë edhe emrat e tyre, por e rruaj fisnikërinë time duke e mbajtur të fshehtë emrat e tyre. Por, Allahu nuk pranoi që unë të përmbahem prej komunikimit. O ju njerëz, dijeni që Allahu ka zgjedhur Aliun për juve si udhëheqës dhe Imam, dhe e ka bërë obligim për çdo person bindjen ndaj tij.”

Allahu në Gadër Hum i caktoi Imamët (a.s.) e pastër nga mëkatet si trashëgimtar të Hz Muhammedit (s.a.a.) dhe si udhëheqës të myslimanëve, të cilëve ua dha diturinë e librit dhe urtësinë. Dhe, në këtë rast edhe myslimanët e tjerë duhet të pranojnë dhe t’i dorëzohen zgjedhjes dhe urdhrit të Allahut. Sepse, edhe në kuptimin e përgjithshëm, Islami do të thotë dorëzimi ndaj Allahut. Allahu, në ajetin e 68-të, 69-të dhe 70-të të sures Kasas thotë:

(وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى
 عَمَّا يُشَرِّكُونَ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكْنُ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلَمُونَ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأَوَّلِ وَالآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ).

“Zoti yt krijon çka tē dojë dhe zgjedh kē tē dojë, atyre nuk u takon zgjedhja. I pastër dhe i lartë është Allahu nga çka i përshkruajnë pér shok. Dhe Zoti yt e di se ç'fshehin zemrat e tyre dhe se ç'shfaqin haptazi. Ai është Allahu, nuk ka zot tjetër pos Tij, vetëm Atij i takon falënderimi në këtë botë dhe në botën tjetër dhe vetëm Atij i takon gjykimi dhe te Ai ktheheni”

Ngjarja e Gadirit mund tē shqyrtohet dhe tē diskutohet në disa aspekte. Njëri prej këtyre aspekteve është vizioni i Hz Resulullahut (s.a.a.) mbi tē ardhmen e Islamit. Padyshim, themeluesi i çdo feje është i shqetësuar pér fatin dhe vazhdimin e asaj që ka predikuar. Sigurisht që edhe profeti Muhamed (s.a.a.), nuk do tē kishte lënë tē ardhmen e myslimaneve dhe tē fesë së Allahut pa ndonjë program tē caktuar. Në ditën e Gadirit, Hz Resulullahu (s.a.a.) me urdhrin e Allahut ua sqaroi fatin e udhëheqjes së shoqërisë Islame pas largimit te tij dhe në këtë mënyre e plotësoi fenë Islame. Zgjedhja e Hz Aliut (a.s.), në tē vërtetë ishte vazhdimi i programeve dhe politikave tē Hz Resulullahut (s.a.a.), tē cilat duhej që tē kryheshin nga njerëzit më tē mirë dhe më tē ditur.

Gadiri mund te analizohet edhe nga një aspekt tjetër: arsyen e zgjedhjes së një personaliteti tē tillë si Hz Aliu (a.s.) pér udhëheqës. Shkaku i zgjedhjes së Hz Aliut (a.s.) në ditën e Gadirit kishte tē bëjë me virtyetet dhe vlerat e larta tē cilat ishin zhvilluar në personalitetin dhe shpirtin e tij. Pér këtë arsyen, vullneti hyjnor u realizua në atë mënyrë që Hz Aliu (a.s.), i cili posedonte këto veçori, tē emërohej si zëvendësi më i përshtatshëm i Hz Resulullahut (s.a.a.).

Gadiri nuk ishte vendi dhe rasti i parë që Hz Resulullahu (s.a.a.) e miratonte Hz Aliun (a.s.). Ai, që nga fillimi i profetësisë së tij, Hz Aliun (a.s.) e cilësonte si tē ndryshëm nga tē tjerët pér shkak tē tipareve që i zotëronte. Sahabet disa herë kishin dëgjuar këtë fjali nga goja e Hz Resulullahut (s.a.a.): ”Unë jam nga Aliu dhe Aliu është nga unë”. Në ditën e Gadirit, në mesin e myslimanëve vëreheshin shumë fytyra dhe personalitetet tē dalluara, por Hz Resulullahu (s.a.a.) me vullnetin e Allahut, pér këtë çështje tē rëndësishme e zgjodhi më tē mirin prej tyre, sepse shoqëria njerëzore ka nevoje pér lider tē zgjuar, përhapës tē drejtësisë, besimtar dhe trim. Devotshmëria, drejtësia, dituria dhe humanizmi i Hz Aliut (a.s.) janë ornamente tē faqeve tē historisë dhe Hz Resulullahu (s.a.a.) më shumë se çdo kush tjetër ishte në dijeni pér këtë. Hz Aliu (as), gjatë jetës se tij dhe në veçanti në periudhën e kufizuar tē udhëheqjes mbi myslimanet, asnjëherë nuk ka menduar pér interesa personale dhe asnjëherë nuk e devijuan atë ofertat dhe kërcënimet. Hz Aliu (as), gjithë jetën e tij tē begatshme e kaloi ne rrugën e vërtetë dhe në drejtesi. Dhe, I dërguari i Zotit me zgjedhjen e tij, u tregoi myslimanëve se fati dhe udhëheqja e tyre duhet tē lihet në dorë tē njerëzve tē sinqertë dhe se çdo kush nuk e meriton këtë përgjegjësi. Në këtë mënyrë, ngjarja e Gadirit është dëshmuese e një tē vërtete: se udhëheqësi dhe drejtuesi (mevla) i njerëzve mund tē bëhet ai person i cili e pranon qeverisjen pér hir tē vendosjes së drejtësisë dhe lumturisë së shoqërisë, e jo pér hir tē dëshirës pér pushtet dhe egoizëm. Një personalitet i këtillë duhet tē jetë i drejte, i devotshëm, mendimtar dhe dijetar në mënyrë që shoqërinë njerëzore ta ngriti në kalanë e drejtësisë dhe tē sigurisë.

Ditët e festave në kulturën Islame janë ditë të respektit dhe pyetjes së hallevë të tjetërve. Gjithashtu, ato janë dite të largimit të pikëllimit nga zemrat e thyera dhe ditë te vizitave dhe shikimeve të dashura ndërmjet njerëzve. Është e porositur që në ditën e Gadir Humit myslimanet t'i gjëzojnë zemrat e besimtareve dhe t'u ndihmojnë të dobëtëve. Edhe vetë Hz Aliu (a.s.), në një vend thotë: "Mëshira reciproke në ditën e festës së Gadirit tërheq shikimin e butë dhe të dashur të Zotit."

Falënderuar qoftë Allahu, I cili na udhëzoi dhe na bëri që ta përqafojmë dhe festojmë festën e Gadir Humit

Argumentet që e vërtetojnë vilajetin e Hz Aliut (a.s.)

Allahu i ka sprovuar myslimanët me pranimin e vilajetit të Hz Aliut (a.s.) dhe është duke i sprovuar ende. Zaten edhe kundërshtimet në mes të mez-hebeve për burim të tyre e kanë kryesisht këtë sprovë. Por, për hir të mëshirës së Tij të pafundme ndaj robërve, Allahu nuk do t'i dënojë ata të mëvonshmit për shkak të të bërave të mëhershëmëve. Dhe, për hir të të urtësisë së Tij të madhe, caktimin e Hz Aliut (a.s.) për kalif e ka ngurtësuar përmes disa ngjarjeve të rëndësishme dhe shenjave të qarta që i përngjajnë çudirave dhe e ka penguar harresën e saj. Dëshmitarët që ishin prezent gjatë këtyre ngjarjeve, ishin të detyruar t'i tregojnë të tjerëve dhe kështu është hapur rruga e zbulimit të së vërtetës për hulumtuesit dhe kërkuesit e mëvonshëm.

Argumenti i parë: Ka të bëjë me dënimin e mohimit të Imamitet dhe të velajetit të Hz Aliut (a.s.). Kjo ka të bëjë me ngjarjen e periudhës mbas Gadir Humit, kur u caktua Hz Aliu (a.s.) për kalif i myslimanëve dhe kjo u bë obligim për të pranishmit që t'u përcjellin atyre që nuk ishin prezent në atë tubim. Ky është rrëfimi për incidentin:

Kur e dëgjoi lajmin e emërimit për kalif të Hz Aliut (a.s.), Haris ibni Numan Fihriu nuk mundi ta durojë këtë dhe u drejtua kah Mesxhidi i Hz Resulullahut (s.a.a.). E lidhi devenë përpëra Mesxhidit hyri brenda, u ngul në një vend përpëra Hz Resulullahut (s.a.a.) dhe pa i dhënë selam i tha: "O Muhammed, ti na urdhërove që të besojmë në njësinë e Allahut dhe se ti je i dërguari i Tij; në këtë e dëshmuam dhe e pranuam. Na urdhërove që të falemi pesë herë në ditë, agjërimin e muajit Ramazan, shkuarjen në Bejtulla për haxh dhe dhënen e zeqatat prej mallit, dhe ne i pranuam edhe këto rregulla. Pastaj, nuk u mjaftove me kaq dhe duke ia ngritur dorën djalit të axhës e shpalë atë si më të virtyshmin prej të gjithë njerëzve dhe ke thënë 'Udhëheqësi i kujt jam unë, edhe Aliu është urdhëheqësi i tij'. A është ky vendimi yt apo është ndonjë urdhër i Allahut?"

Kur i dëgjoi këto fjalë Hz Resulullahu (s.a.a.), iu skuqën sytë prej shqetësimit dhe në këtë gjendje i tha: "Betohen në Allahun që është Një, kjo nuk është prej meje por prej Allahut". Dhe, këtë e përsëriti tri herë.

Atëherë Harisi tha: "O Allah, nëse është e vërtetë thënia e Muahmmedit, më dërgo një gur nga qielli ose ndonjë dhimbje tjetër" dhe pastaj u ngrit dhe u largua nga ai vend."

Rrëfyesi na tregon më tutje:

"Betohem në Allahun se pa mbërritur Harisi deri te deveja e tij, nga qielli rra një gur dhe e qëlloi për kokë, ku edhe vdes në vend. Atëherë Allahu e shpalli këtë ajet:

“Një lutës e kërkoi dënimin e pashmangshëm për jobesimtarët. Atë (dënimi) s'ka kush që mund ta ndalë.” (Mearixh, 1-2)

Këtë ngjarje e kanë transmetuar edhe shumë dijetar të Ehli Sunnetit.

Argumenti i dytë: Ka të bëjë me fitimin e dënimit për shkak të mallkimit të Hz Aliut (a.s.) drejtuar atyre sahabeve që i shmangeshin dëshmimit për ngjarjen e Gadir Humit.

Në kohën kur ishte kalif Hz Aliu (a.s.), duke mbajtur një fjalim përpëra popullit në njërin prej ditëve të rëndësishme, Hz Aliu (a.s.) u tha: “Le të qohen në këmbë ata mysliman që kanë qenë dëshmitar të Ditës së Gadir Humit dhe që e kanë dëgjuar Hz Resulullahun (s.a.a.) duke thënë: ‘Udhëheqësi i kujt jam unë, edhe Aliu është udhëheqësi i tij’. Të mos qohen ata që nuk e kanë parë me sytë e tyre dhe që nuk kanë dëgjuar me veshët e tyre”

Atëherë u ngritet tridhjetë sahabë, gjashtëmbëdhjetë prej të cilëve ishin pjesëmarrës së luftës së Bedrit, dhe e vërtetuan thënien e Hz Resulullahut (s.a.a.): ‘Athua e dini se unë jam më i epërm i juaj sesa ju vetë?’, dhe që pas pohimit Hz Resulullahu (s.a.a.) u kishte thënë ‘Udhëheqësi i kujt jam unë, edhe Aliu është udhëheqësi i tij’.

Por, për shkak të armiqësisë dhe xhelozisë që e ushqenin ndaj Hz Aliut (a.s.), disa sahabë nuk u quan në këmbë për të dëshmuar. Njëri prej tyre ishte Enes ibni Maliki, që mbasi që zbriti prej foltores, e pyeti: ‘O Enes, pse nuk dëshmove edhe ti bashkë me ata?’, ndërsa ky iu përgjigj: ‘O Udhëheqësi i Besimtarëve, tash më jam plakur dhe kam harruar çka kam dëgjuar’. Atëherë, Hz Aliu (a.s.) e mallkoi: ‘Nëse gënjen, le të dënojë ty Allahu me një sëmundje që nuk do ta mund ta fshehësh atë me mbulesën tënde’.

Mbas kësaj, Enes ibn Maliki u sëmur nga leproza ende pa luajtur nga vendi. Pastaj, Enesi duke vajtua thoshte: “Më zuri mallkimi i robit të sinqertë, sepse e fsheha dëshminë e tij”

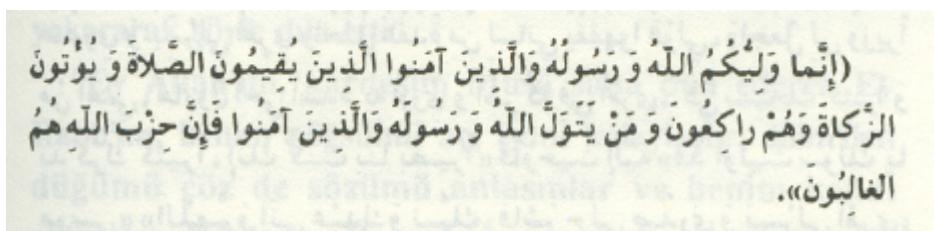
Ky është një rrëfim i mrekullueshëm. Në librin e tij “El Mearif”, Ibni Kutejbe duke i numëruar emrat e personave të njohur që janë sëmurë nga sëmundjet e ndryshme, te sëmundja e leprozës e përmend edhe emrin e Enesit dhe e transmeton edhe këtë rrëfim. Këtë ngjarje e transmeton edhe Ahmed ibn Hanbeli në Musnedin e tij dhe ka thënë se: “Përveç tre personave, të gjithë kanë dëshmuar, dhe të tretë janë zënë nga mallkimi i Imam Aliut (a.s.)”

Këtu do të jetë mirë t'i përmendim emrat e atyre tre personave, të cilët i ka përcjellë El Belazurit Ahmed ibni Hanbeli. Ai thotë: “Kur kërkoi Hz Aliu (a.s.) që të dëshmojnë për Ditën e Gadir Humit, nën foltore ishin të ulur Enes ibni Maliki, Bura ibni Azibi dhe Xherir ibni Abdullah Bexheli. Përkundër përsëritjes së kërkësës së Hz Aliut (a.s.) për t'u quar në këmbë dëshmitarët, këta të tretë nuk lëvizën nga vendi. Atëherë, Hz Aliu (a.s.) tha: “Qoftë fatkeqësia e Allahut mbi ata persona që e fshehin këtë dëshmi; ajo fatkeqësi qoftë e tillë ashtu që të njihet përmes saj dhe e mbëriftë atë para se të vdesë.

Rrëfuesi tregon se Enes ibn Maliku u sëmurë nga leproza, Bura ibni Azibi u verbërua dhe Xherir ibni Abdullahu u kthyë përsëri në jetën e tij nomade dhe vdiq te shtëpia e nënës së tij në Sherat.

Ajetet e Kuranit që kanë të bëjnë me personalitetin e Hz Aliut (a.s.)

Në ajetin e 55-të dhe 56-të të sures **Maide** shkruan:

“Miku (i afërmi) juaj i vërtetë është vetëm Allahu, i dërguari i Tij dhe ata që besuan, që e falin namazin dhe japid zeqatin duke bërë ruku. E kush e ka për mik Allahun, të dërguarin e Tij dhe ata që besuan, s’ka dyshim se ana (pala) e Allahut është ngadhënjes”

Në komentin e Kur'anit “El-Kebir” të Imam Ebi Is-hak Salebiut është transmetuar një hadith i Ebu Zer Gaffarit, ku vetë Ebu Zerri rrëfen:

“Unë kam dëgjuar vetë me këta dy vesh, përndryshe qofshin të shurdhër të dytë, dhe kam parë me këta dy sy, përndryshe qofshin të verbër të dytë, se Resulullahu ka thënë:

“Aliu është udhëheqësi i besimtarëve dhe mbytësi i idhujtarëve; kush i ndihmon Aliut, do ta ndihmojë Allahu atë; kush që e braktis Aliun, do ta braktis Allahu atë”

Djeni se një ditë unë isha duke u falur bashkë me Resulullahun dhe në mesxhid erdhi një lypës për të kërkuar ndihmë prej popullit. Por, askush nuk i dha asgjë. Hz Aliu ishte në pozitën e rukusë dhe ia zgjati gishtin e unazës; në atë gisht kishte një unazë. Fukurai erdhi dhe e nxori atë unazë prej gishtit. Atëherë Resulullahu iu lut Allahut në këtë mënyrë:

“O Allah, vëllai im Musa duke Të bërë lutje thoshte: O Zoti im. Më zgjero gjoksin tim, dhe më lehtëso në këtë punë timen. Më zgjidh nyjën e gjuhës sime që të kuptojnë fjalën time. Më cakto një ndihmëtar nga familja ime; Harunin, vëllain tim. Që të ma forcosh fuqinë time. Bëma shok atë në punën time, në mënyrë që të madhërojmë Ty më tepër. Dhe të përkujtojmë Ty shpesh. Vërtet, ti je Ai që sheh dha na i di punët”. Dhe Ti iu përgjigje:

“O Musa, u pranua lutja jote dhe t'u dha ajo që kërkove”

O Allah, edhe unë jam robi dhe i dërguari Yt. Zgjeroje edhe gjoksin tim, më lehtëso punën time. Më cakto nga familja ime Aliun si ndihmëtar dhe më forco me atë.

Ebu Zerri thotë kështu: Beto hem në Allahun, ende nuk kishte përfunduar fjalën Resulullahu, kur Gjibrili erdhi dhe e shpalli këtë ajet:

“Miku (i afërmi) juaj i vërtetë është vetëm Allahu, i dërguari i Tij dhe ata që besuan, që e falin namazin dhe japid zeqatin duke bërë ruku. E kush e ka për mik Allahun, të dërguarin e Tij dhe ata që besuan, s’ka dyshim se ana (pala) e Allahut është ngadhënjes”

Disa tefsire tjera të Ehli Sunnetit, ku është regjistruar hadithi i lartëpërmendur:

1-“El Keshshaf” i Zemhasherit, v.1, f.649

2-Tefsiri Taberi, v.6, f.649

3-“Zad-ul Mesir fi Ilm-it Tefsir” i Ibni Xhevizit, v.2. f.383

4-Tefsiri Kurtubi, v.6, f.219

5-Tefsiri Fahru Razi, v.12, f.26

6-Tefsiri Ibni Kethir, v.2, f.17

- 7-Tefsiri Nesfi, v.1, f.289
- 8-“Shevahis-ut Tenzil” i Hesekani Hanefiut, v.1, f.161
- 9-“Durr-ul Mensur” i Sujutit, v.2, f.293
- 10-“Esbab-un Nuzul” i Imam Vahidit, f.148
- 11-“Ahkam-ul Kur'an”, v.4, f.102
- 12-“Et-Tes-hil li ulum'it Tenzil” i Xhessasit, v.1, f.181

Disa nga hadithet e Hz Resulullahu (s.a.a.) në lidhje me Hz Aliun (a.s.):

“Dashuria ndaj Aliut është prej imanit, ndërsa armiqësia ndaj tij është prej dëshirës së përçarjes”.

“Aliu është prej meje dhe unë jam prej Aliut”

“Çdo kush që dëshiron të jetojë si unë, të vdes si unë dhe të fitojë Xhenetin e Huld-it të cilin e kam fituar unë, le ta pranojë udhëheqjen e Ali ibn Ebi Talibit. Ai nuk do t'ju nxjerrë nga rruga e drejtë asnjëherë dhe nuk do të devijoni asnjëherë”

“Aliu është dera e diturisë sime”

“Dijeni që, çdokush që vdes me dashurinë ndaj Al-i Muhamedit (Familjes së Muhamedit), ka vdekur me vdekjen e martirit; dijeni që, çdokush që vdes me dashurinë ndaj Al-i Muhamedit, është i falur nga Allahu; dijeni që, çdokush që vdes me dashurinë ndaj Al-i Muhamedit, është i pranuar pendimi i tij; dijeni që, çdokush që vdes me dashurinë ndaj Al-i Muhamedit, ka vdekur si një besimtar me imanin e përkryer; dijeni që, çdokush që vdes me dashurinë ndaj Al-i Muhamedit, engjëlli i vdekjes do ta përgëzojë me xhenet”

“Kur Allahu dhe i Dërguari i Tij caktojnë dicka, atëherë as besintari as besintarja nuk kanë të drejtë të sillen sipas mënyrës së vet. Dhe kush nuk e dëgjon Allahun dhe të Dërguarin e tij, ai me siguri ka humbur keq” (Ahzab, 36)

“O besintarë, përuluni Allahut dhe nderoni Profetin, por edhe përfaqësuesit tuaj. Por nëse nuk pajtoheni në ndonjë çështje, drejtohuni Allahut dhe Profetit, nëse i besoni Allahut dhe botës tjetër; ajo është më i mirë dhe më i bukuri shpjegim” (Nisa, 59)

“Atëherë kur Zoti e provoi Ibrahimin me disa obligime, e ai i përbushi ato, e Ai tha ‘Unë po të bëj ty imam të njerëzimit’. Ai tha ‘Bën o Zot edhe nga pasardhësit e mi!’. Zoti tha ‘Mirësinë Time nuk mund ta gëzojnë mizorët’(Bekare, 124)

“Dhe prej tyre Ne bëmë prijës që me urdhrin Tonë udhëzojnë, pasi që ata ishin të durueshëm dhe ndaj argumenteve Tona ishin të bindur”(Sexhde, 24)

“Dhe ata i bëmë shëmbëlltyrë që e udhëzonin popullin sipas urdhrit tonë, i orientuam në punë të mira, në faljen e namazit, në dhënien e zeqatat dhe ata ishin adhurues Tanë të singertë”(Enbija, 73)

“Dhe ne duam t'i lartësojmë ata që u shtypën në tokë, t'i bëjmë udhëheqës dhe t'i bëjmë trashëgues”(Kasar, 5)

“Po a është pra i denjë për ta pasuar atë, i cili udhëzon kah e vërteta, apo ai i cili nuk udhëzon përvçe nëse e drejton dikush. Ç'është me ju, si po gjykoni?!”(Junus, 35)

“Betohem me vendet e yjeve dhe nuk ka dyshim që kjo, sikur ta kishit ditur, eshtë një betim i madh, nuk ka dyshim se ky eshtë një Kur'an i bukur dhe i ndershëm; në një Libër të fshehur; nuk mund ta prekë atë askush, përveç të pastërve” (Vakia, 75-79)

“Allahu dëshiron që, vetëm e vetëm prej juve, Ehli Bejtit, t'i pastrojë të gjitha papastërtitë dhe t'ju sjelli në një gjendje të pastrimit të vërtetë” (Ahzap, 33)

“Pastaj, Librin u kemi lënë amanet robërve të zgjedhur” (Fatir, 32)

“Nëse nuk dini, pyetni ata që dinë” (Nahl, 43)

“Mbahuni të gjithë për litarin e Allahut dhe mos u përçani.” (Ali Imran, 103)

“Prej nga, - i thanë, - të na bëhet ai sundues kur ne jemi më të denjë se ai për të sunduar? Atij nuk i eshtë dhënë as ndonjë pasuri e madh”. “Allahu atë e ka zgjedhur t'iu bëhet sundues”, - tha ai, - dhe e pajisi me dijeni dhe trup të zhvilluar”. – Allahu ia jep pushtetin kuqt të dojë Ai. Allahu eshtë i gjithëdijshëm” (Bekare, 247)

“Dhe mos u përçani në mes veti, pastaj do të dobësoheni dhe do ta humbni fuqinë” (Enfal, 46)

“E mos u bëni si ata që u ndanë grup-grupe edhe u përçanë në mes veti, pasi u patën zbritur argumentet” (Ali Imran, 105)

“A prej këtij ligjërimi (Kur'an) po çuditeni? E po qeshni dhe nuk po qani?! Madje edhe e zëni në asgjë.” (Nexhm, 59-61)

“A mendojnë njerëzit se do të lejohen të thonë “ne besojmë” e të mos vihen në sprovë” (Ankebut, 2)

“Kurse shumica e njerëzve, edhe pse ti dëshiron, nuk janë besimtarë” (Jusuf, 103)

“Ne ju kemi sjellë të vërtetën, por shumicës nga ju e vërteta nuk i pëlqen” (Zuhraf, 78)

“Premtimi i Allahut eshtë më se i vërtetë, por shumica e tyre nuk e dinë.” (Junus, 55)

“Allahu eshtë dhurues i madh ndaj njerëzve, por shumica e tyre nuk falënderojnë.” (Junus, 60)